
Het Woord van de Gerechtigheid

Nummer 148, september 2017

“Want ieder die nog van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid (St. vert.): hij is nog een kind” (Hebr. 5:13). Het “woord van de gerechtigheid” staat in contrast tot “de eerste beginselen van de uitspraken van God” (Hebr. 5:12). Het “woord van de gerechtigheid” duidt daarom op diepere waarheden waarin God handelt op basis van Zijn gerechtigheid met ons.

Het Woord van de Gerechtigheid wil een bijdrage leveren om christenen vertrouwd te maken met de “vaste spijs” (Hebr. 5:14) van het woord van God om geestelijke volwassenheid mogelijk te maken. Bijbelse waarheden die nauwelijks worden onderwezen en van cruciaal belang zijn om “het einddoel van het geloof” (1 Petr. 1:9) te bereiken, zullen in het bijzonder onderwerp van aandacht zijn.

Het Woord van de Gerechtigheid wordt geredigeerd door Roel Velema
e-mail: roel@velemaweb.nl
weblog: <http://velemaweb.nl>

De Rode Draad in het Nieuwe Testament

Deel 2

De Handelingen van de Apostelen

“Mijn eerste boek heb ik gemaakt, Theófilus, over al wat Jezus begonnen is te doen en te leren, tot de dag dat Hij werd opgenomen, nadat Hij aan de apostelen, die Hij had uitgekozen, door de Heilige Geest zijn bevelen had gegeven; aan wie Hij Zich ook na zijn lijden met vele kentekenen levend heeft vertoond, veertig dagen lang hun verschijnende en tot hen sprekende over al wat het Koninkrijk Gods betreft. En terwijl Hij met hen aanzat, gebood Hij hun Jeruzalem niet te verlaten, maar te blijven wachten op de belofte van de Vader, die gij zei Hij van Mij gehoord hebt. Want Johannes doopte met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet vele dagen na deze” (Hand. 1:1-5).

In deze studies kijken we naar de rode draad van het Nieuwe Testament en de voortschrijdende openbaring ervan. Deze openbaring is een openbaring van Christus die alles in allen is. In de vorige studie hebben we gezien dat de evangeliën de basis vormen van heel het Nieuwe Testament, waarin God twee huizen op het oog heeft, het huis van Israël en het huis van Christus. Lukas beschrijft zijn evangelie en met Hem de evangeliën in het algemeen, over “*al wat Jezus begonnen is te doen en te leren, tot de dag dat Hij werd opgenomen*” (Hand. 1:1b,2a).

Hieruit zien we dat het bijbelboek *De Handelingen van de Apostelen* zich bezighoudt met de tijd *vanaf* de hemelvaart van Jezus en de Pinksterdag waarop de gelovigen werden gedoopt met de Heilige Geest en de wereld opriepen om zich te bekeren en de belofte van de Geest te ontvangen:

“En Petrus antwoordde hun: Bekeert u en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot vergeving van uw zonden, en gij zult de gave van de Heilige Geest ontvangen. Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen, die verre zijn, zovelen als de Here, onze God, ertoe roepen zal” (Hand. 2:38,39).

De Handelingen van de Apostelen heeft te maken met alles wat voortvloeit uit de hemelvaart van Christus. Deze hemelvaart wordt ook wel *ascentie* genoemd. Christus is daarom gekruisigd, gestorven, begraven, opgestaan en naar de hemel opgevaren. Wij zijn met Hem op Golgotha gekruisigd en in heel het verdere proces meegenomen, zodat wij, wat onze geest betreft, met Christus door onze *ascentie* met Hem in de hemelse gewesten zitten:

“God echter, die rijk is aan erbarming, heeft, om zijn grote liefde, waarmede Hij ons heeft liefgehad, ons, hoewel wij dood waren door de overtredingen mede levend gemaakt met Christus, (door genade zijt gij behouden), en heeft ons mede opgewekt en ons mede een plaats gegeven in de hemelse gewesten, in Christus Jezus, om in de komende eeuwen de overweldigende rijkdom zijner genade te tonen naar zijn goedertierenheid over ons in Christus Jezus” (Ef. 2:4-7).

Hoewel onze organische identificatie met Christus verder door Paulus werd geopenbaard, zien we dat de Handelingen van de Apostelen een beweging is van de hemel naar de aarde. Vanuit de hemel werd de Heilige Geest op de gelovigen uitgestort om getuigen te zijn op deze aarde:

“Maar gij zult kracht ontvangen, wanneer de Heilige Geest over u komt, en gij zult mijn getuigen zijn te Jeruzalem en in geheel Judea en Samaria en tot het uiterste der aarde” (Hand. 1:8).

Tweeërlei bediening van de Heilige Geest

Er bestaat daarom een bediening van de Heilige Geest met betrekking tot onze wedergeboorte die verbonden is met *opstanding* en een doop van de Heilige Geest die verbonden is met *ascentie*.

1. “Ontvangt de Heilige Geest” (Joh. 20:22) - wedergeboorte

Hoewel de belofte van de Vader werd uitgestort op de Pinksterdag en niet eerder, zei de Heer op de dag van Zijn opstanding, bij de verschijning aan Zijn discipelen: *“Ontvangt de Heilige Geest”* (Joh. 20:22). De Heer blies op hen, waardoor zij de Heilige Geest ontvingen. Wat heeft deze ontvangst van de Heilige Geest te betekenen ten opzichte van de doop met de Heilige Geest die pas op de Pinksterdag kon worden gegeven? Deze vraag is ook van belang om de Handelingen van de Apostelen te begrijpen. Er is maar één verklaring voor Johannes 20:22, namelijk dat dit het moment was van de wedergeboorte van de discipelen. Hoe weten we dat?

Ten eerste wordt wedergeboorte gegeven door de opstanding van Christus. Nu Christus was opgestaan, waren de gelovigen ook met Hem opgestaan (vgl. Rom. 6:3-5), en kon wedergeboorte plaatsvinden.

Een tweede reden waarom wedergeboorte van toepassing is in Johannes 20:22, is het feit dat de Heer op de discipelen blies. Het Griekse woord voor ‘blazen’ is in dit vers *en-phasao*. Het werkwoord komt nergens anders voor in het Nieuwe Testament dan hier.

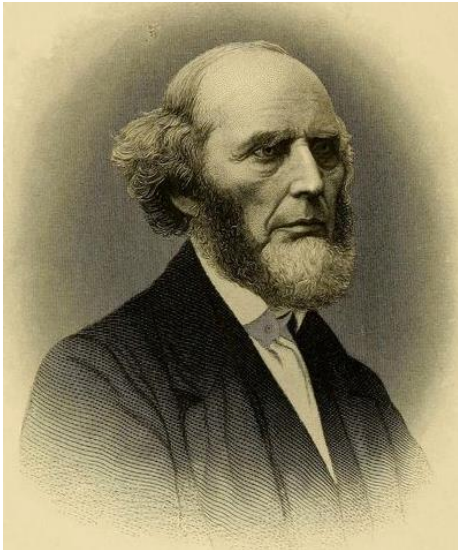
In de Septuagint, de Griekse vertaling van het Oude Testament, komt het werkwoord voor het eerst voor in Genesis 2:7, waar God de levensadem in de neus van de mens blaast en hem daarmee tot een levend wezen maakt. Deze levensadem is de geest van de mens. In Genesis 2:7 wordt de geest van de mens ingeblazen, waardoor hij tot een natuurlijk levend wezen wordt. In Johannes 20:22, dat een antitype vormt van Genesis 2:7, blaast de Here Jezus op hen. *Enphusao* geeft de gedachte weer van lucht dat een voorwerp vult of zelfs doet opzwellen (vgl. het werkwoord *phusoo*, dat 'opblazen' betekent (1 Cor. 4:18-19). Wedergeboorte wordt verbonden met wind en blazen (vgl. Joh. 3:8), en met de vernieuwing door de Heilige Geest (vgl. Titus 3:5).

Het is een belangrijke ontdekking dat wedergeboorte plaatsvindt op basis van de opstanding met Christus en niet op basis van Pinksteren daarna: "Geloofd zij de God en vader van onze Here Jezus Christus, die ons naar zijn grote barmhartigheid door de opstanding uit de doden heeft doen wedergeboren worden tot een levende hoop" (1 Petrus 1:3). Het laat ook zien dat er een verschil is tussen wedergeboorte en de doop met de Heilige Geest. Wedergeboorte kon namelijk plaats vinden vanaf de opstanding van Christus, maar de doop met de Heilige Geest kon pas plaatsvinden vanaf de Pinksterdag. In Handelingen 2:33 lezen we: "*Nu Hij dan door de rechterhand van God verhoogd is en de belofte van de Heilige Geest van de Vader ontvangen heeft, heeft Hij dit uitgestort, wat gij ziet en hoort*". De Heilige Geest als belofte van de Vader wordt gegeven door de Zoon, nadat Hij is verhoogd. De basis van deze belofte is daarom de verhoging van de Heer. Wedergeboorte is echter niet op basis van de verhoging van de Heer, maar op basis van de opstanding van de Heer (1 Petr. 1:3). Er is dus een aspect van Gods Geest dat te maken heeft met de opstanding van Christus en er is een aspect van de Heilige Geest dat te maken heeft met de verhoging van de Heer (ascentie).

Christenen zijn met Christus opgewekt "*in nieuweheid des levens*" (Rom. 6:4). Dit betekent dat we zijn opgewekt tot wedergeboorte. "*Toen het dan avond was op de eerste dag van de week [de dag van Christus' opstanding] ... kwam Jezus in hun midden en zei ... Ontvangt de Heilige Geest*" (Joh. 20:19-22). Er is geen enkele reden om aan te nemen dat zij de Geest niet ontvingen op dat moment, want een gebiedende wijs wordt in het Grieks nooit in de toekomst geplaatst. Dit was het moment dat zij binnenskamers de Heilige Geest ontvingen, in tegenstelling tot de openlijke uitstorting tien dagen later. Vanaf het moment dat de discipelen de Heilige Geest ontvingen tot de Pinksterdag, geeft de Bijbel getuigenis van het effect van hun wedergeboorte.

In Lucas 24:52 lezen we dat de discipelen als wedergeboren personen met grote blijdschap terugkeerden naar Jeruzalem. Dit is niets anders dan "*de blijdschap door de Geest*", waarvan Paulus spreekt (Rom. 14:17). In Jeruzalem bleven de discipelen "*eendrachtig volharden in het gebed*" (Hand. 1:14). Dit is niets anders dan "*de eenheid van de Geest*", waarvan Paulus sprak (Ef. 4:3). Tenslotte, Petrus getuigde van een juist inzicht in oudtestamentische profetie (Hand. 1:20). Hierin werd hij door de Geest geleid in alle waarheid (Joh. 16:13). Deze drie voorbeelden laten zien dat de Geest voor de Pinksterdag werkzaam was door en als gevolg van de wedergeboorte. Het is blijdschap, eenheid, en inzicht die voortkomt uit wedergeboorte. Er was een beginpunt dat de discipelen de Heilige Geest ontvingen in wedergeboorte op basis van Zijn opstanding, en er was een beginpunt waarop zij de Heilige Geest ontvingen op basis van Zijn verhoging. Zowel de opstanding als Pinksteren zijn nu historische feiten, zodat beide aspecten direct werkzaam zijn vanaf het moment dat wij tot geloof komen. Ze zijn in Christus ontvangen.

Zodra wij tot geloof komen, ontvangen wij de Heilige Geest en worden wij wedergeboren. Ieder christen heeft daarom de Heilige Geest, want *“indien iemand de Geest van Christus niet heeft, die behoort Hem niet toe”* (Rom. 8:9). Zodra wij de Heilige Geest hebben ontvangen op basis van Zijn opstanding, zijn wij in een positie om het volgende aspect van de Heilige Geest te zien, namelijk de Heilige Geest die ons kracht geeft om getuigen van Christus te zijn. Omdat wij in Christus zijn, zijn wij gezegend *“met allerlei geestelijke zegen in de hemelse gewesten”* (Ef. 1:3). In Christus werden we, toen we gelovig werden, ook verzegeld met de Heilige Geest van de belofte (Ef. 1:13). Dit is de belofte van de Vader in Lukas 24:49, die nu ons deel als is omdat de ascentie van Christus een feit is in Christus. We omarmen dit feit zoals we ook onze wedergeboorte hebben omarmd. Het maakt niet uit of we de doop in de Geest ervaren, want door het geloof geeft de Geest getuigenis ervan op Zijn tijd.

Wanneer het om de Geest gaat, blaast de wind waarheen hij wil. **Charles Finney** (1792-1875) had een diepe ervaring van de doop in de Geest meteen na zijn wedergeboorte, terwijl hij niets van zo'n doop wist. Anderen hadden later een ervaring en anderen nooit. Er ontbreekt echter niets voor de christen die uit geloof leeft.

Vragen rond de doop in de Geest worden opgelost door het besef dat wij één persoon zijn met Christus die ons leven is. Hij is de Gezalfde, dus zijn ook wij gezalfd. In Hem zijn we volmaakt, compleet en ontbreekt er niets (1 Cor. 4:7; Col. 2:9,10). Wij weten dat beide bedieningen van de Heilige Geest ons deel zijn, want zonder deze twee kunnen we niet als Hem op deze aarde zijn (1 Joh. 4:17b).

Het eerste aspect geeft ons leven in de Heilige Geest, terwijl het tweede aspect ons kracht geeft in de Geest tot dienstbetoon. Het eerste en tweede aspect vallen in onze ervaring zelden samen, omdat de Rode Zee en de crisis van de Jordaan in d praktijk zelden samenvallen. Door onze plaats in de hemelse gewesten is ons leven verborgen met Christus in God en kunnen we vanuit die positie de geestelijke strijd voeren. De belofte van de Heilige Geest is daarom de gave van de Heilige Geest voor kracht in dienstbetoon (vgl. Hand. 1:8).

De Bijbel is glashelder dat wedergeboorte en de doop met de Heilige Geest twee verschillende werkingen of bedieningen zijn van de Heilige Geest. Het is van belang dit verschil te zien, omdat we dan gemakkelijk kunnen denken dat Pinksteren het beginpunt is dat personen wedergeboren konden worden. Wedergeboorte echter verschijnt in de Bijbel al op de dag van de opstanding van Christus en Johannes 20:22 is dan ook het historische beginpunt ervan. Pinksteren heeft een andere betekenis.

De betekenis van Pinksteren

In het Oude Testament markeert Pinksteren het einde van het oogstfeest van Israël. Het oogstfeest begon met het feest van de eerstelingen, wanneer de gersteoogst werd binnengehaald. Een 'eerstelingsgarve' (Hebr. *omer*), een eerste schoof, moest dan naar de priester worden gebracht (Lev. 23:10). De priester moest dan de dag na de sabbat de schoof voor het aangezicht van de Heer bewegen, "*opdat gij welgevallig zijt*" (Lev. 23:11). Op diezelfde dag moest ook een brandoffer worden bereid "*tot een liefelijke reuk voor de Heer*" (Lev. 23:12-13).

Het feest van de eerstelingen (Lev. 23:10), spreekt van de opstanding van Christus. Christus stond op "de dag na de sabbat" en Zijn offer was de Vader welgevallig. Christus is opgewekt als eersteling (1 Cor. 15:23) en wij zijn met Christus opgewekt "*om in zekere zin eerstelingen te zijn onder Zijn schepselen*" (Jac. 1:18). In Christus heeft God afgerekend met heel de mensheid uit de eerste Adam, en heeft Hij een compleet, radicaal nieuwe start gemaakt met de mens die in de Tweede Mens tot nieuw leven is opgewekt (1 Cor. 15:47). In dat opzicht zijn christenen eerstelingen onder zijn schepselen binnen een nieuwe wereldorde. Als eerstelingen ontvangen wij de Heilige Geest door onze wedergeboorte. Typologisch ontvangen wij daarom de Heilige Geest aan het begin van het oogstfeest.

Vanaf de "dag na de sabbat" moesten zeven volle weken worden geteld. De zevende sabbat is dan de negenenvestigste dag en de dag daarna de vijftigste dag. Die dag markeerde Pinksteren. Het woord Pinksteren is afgeleid van het Griekse woord voor vijftig: *pentecoste*. De Pinksterdag is de vijftigste dag van de Paastijd en daarmee is Pinksteren de voltooiing van de Paastijd.

Pinksteren staat in de Bijbel onder verschillende namen bekend. Het wordt genoemd het *Oogstfeest* (Hebr. *hag kezier*; Ex. 34:22); het *feest van de Weken* (*sjavoeot*; Num. 28:26); de dag van de *Eerstelingen* (Hebr. *jom ha-biekoeriem*; Num. 28:26). In de latere Rabbijnse geschriften wordt Pinksteren ook *het feest van de Vijftigste Dag* genoemd, of het *Feest van de Afsluiting* of kortweg *Afsluiting*. Wanneer we naar de feesten van Israël kijken, is Pinksteren eerder een climax dan een begin. Lev. 23:9-21 beschrijft het oogstfeest, waarvan het Pinksterfeest de climax en afsluiting is.

Op die vijftigste dag moest een nieuwe spijsoffer worden gebracht en moesten "*uit de woonplaatsen twee beweegbroden worden meegebracht*" (Lev. 23:16-17). De betekenis hiervan is belangrijk. Het getal 'twee' kan betrekking hebben op 'Jood' en 'Griek' die tot één lichaam zijn samengevoegd. Het getal kan ook betrekking hebben dat op het getuigenis van twee of drie personen een zaak vaststaat. De opstanding van de Heer is een vaststaand feit en meer dan 500 personen hebben van Zijn opstanding getuigd (1 Cor. 15:3-6).

Uit alle woonplaatsen kwamen de schoven bijeen. Hieruit zien we dat de opstanding ons tot levende stenen maakt, maar dat het lichaam van Christus pas op de Pinksterdag werd gevormd, omdat typologisch daar alle schoven – alle levende stenen – bij elkaar kwamen om door de Geest van de verhoogde Heer tot één lichaam te worden samengevoegd.

“Door één Geest tot één lichaam gedoopt”

“Want door [Gr. *en* (ἐν)] één Geest zijn wij allen tot [Gr. *eis* (εἰς)] één lichaam gedoopt, hetzij Joden, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen, en allen zijn wij met een Geest gedrenkt” (1 Cor. 12:13 NBG).

Er bestaat veel verwarring over de relatie tussen de belofte van de Vader en de doop van de Geest tot één lichaam. Er zijn veel christenen die de belofte van de Vader, de doop met de Heilige Geest, verbinden met 1 Corinthiërs 12:13. De gedachte is dan dat de doop in de Heilige Geest verwijst naar de doop in het lichaam van Christus. Andere christenen zien zulke fundamentele verschillen tussen de belofte van de Vader en 1 Corinthiërs 12:13, dat zij deze conclusie niet delen. Het is daarom van groot belang dat wij onszelf de vraag stellen: “Bezitten wij de belofte van de Vader reeds in de doop in het lichaam van Christus of moeten wij ons afzonderlijk uitstrekken naar de Geest van Pinksteren?”

1 Corinthiërs 12:13 zegt dat wij “*door één Geest*” zijn gedoopt, terwijl de Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) zegt dat wij “*in één Geest*” zijn gedoopt. Het verschil wordt bepaald hoe wij het Griekse woordje *en* (ἐν) vertalen. Dit Griekse voorzetsel wordt altijd gebruikt in combinatie met de derde naamval, de zogenaamde *dativus*. De basisbetekenis van *en* (ἐν) is ‘in’. Bijvoorbeeld:

- a) Van plaats: ‘in Jeruzalem’
- b) Van tijd: ‘in (tijdens) het slapen’ (Matt. 13:25); ‘in (op) de dag des oordeels’ (Matt. 11:22)
- c) Overdrachtelijk: ‘zweren (bij)’ (Matt. 5:34 e.v.)

Onder invloed van het Hebreeuwse woord voor ‘in’, namelijk *בְּ*, wordt het Griekse *en* (ἐν) gebruikt in plaats van de **dativus instrumentalis**, dat wil zeggen dat de derde naamval het instrument aangeeft. Maar niet alleen het instrument, maar ook de bemiddelaar wordt er door aangeduid. Bijvoorbeeld:

Hand. 17:31: “*te oordelen **door** een man.*”

Rom. 11:2: “*wat het schriftwoord zegt **in (door)** de geschiedenis van Elia.*”

Ook vervangt het Griekse *en* (ἐν) de **dativus modi**, dat wil zeggen, de derde naamval geeft het middel aan of de wijze waarop:

Hand. 17:31: “*te oordelen **in** rechtvaardigheid.*”

Ook kan *en* (ἐν) de aanduiding van een begeleidende macht aangeven:

Judas 14: “*Zie, de Here is gekomen **met** zijn heilige tienduizenden.*”

En (ἐν) vervangt ook de **dativus causae**, dat wil zeggen, de derde naamval geeft de oorzaak aan in woorden als ‘door’ of ‘met’:

Matt. 26:52: “*zullen **door** het zwaard omkomen.*”

Matt. 7:6: “*vertrappen **met (door)** hun poten.*”

Rom. 5:9: “*thans **door** zijn bloed gerechtvaardigd.*”

In 1 Corinthiërs 12:13 wordt *en* (ἐν) gebruikt als een dativus instrumentalis: “Want **door** [*en* (ἐν)] één Geest [door het instrument van één Geest] zijn wij allen tot [Gr. *eis* (εἰς)] één lichaam gedoopt ...”

De Heilige Geest is het instrument die ons doopt tot één lichaam in Christus. Het Griekse *eis* (εἰς) markeert hierbij het doel of bestemming. Het is begrijpelijk dat de Geest ons doopt tot één lichaam, want Christus is het hoofd van het lichaam en het hoofd doopt niet Zelf zijn leden.

Het is de bijzondere taak van de Heilige Geest om niet alleen ieder christen te dopen in het lichaam van Christus, maar ook de gaven van de Geest binnen het lichaam toe te delen. Er is één lichaam en één Geest en het is de Heilige Geest die het hele lichaam als een welsluitend geheel bijeenhoudt (vgl. Ef. 4:4,16).

De combinatie tussen *en* (ἐν) als een dativus instrumentalis en *eis* (εἰς) als ‘tot’ (als markering van het doel of bestemming), komen we ook tegen in 1 Corinthiërs 10:2: “... *allen zich in* [Gr. *eis* (εἰς)] *Mozes lieten dopen in* [Gr. *en* (ἐν)] *de wolk en in* [Gr. *en* (ἐν)] *de zee ...”*

De Israëlieten werden in Mozes gedoopt. Zij waren de leden van het verbond dat God met hen zou sluiten (Ex. 24:4-8). De wolk en de zee scheidde het volk van de Egyptenaren. De wolk ging van voor naar achter de Israëlieten en scheidde hen van het leger van Farao (Ex. 24:19-20). De wolk vormde daarmee de barrière tussen het volk en de Egyptenaren.

1 Corinthiërs 10:2 is vol typologie. De doop in Mozes is een type van onze doop in Christus. De wolk is een type van de Heilige Geest die gaat staan tussen ons en alles wat uit de eerste Adam is. De volgende stap is dat Hij ons vereenzelvigd met de dood van Christus, waarvan de zee de type is.

De Heilige Geest en het volbrachte werk van Christus, zijn het instrument waardoor wij in Christus worden geplaatst en deel hebben aan Zijn dood, opstanding en onze plaats in de hemelse gewesten. De wolk was overdag een wolkkolom en 's nachts een vuurkolom (Ex. 13:22). Het was deze kolom die hen leidde naar het beloofde land.

“Wanneer de wolk zich verhief van boven de tabernakel, braken de Israëlieten op, op al hun tochten” (Ex. 40:36). De wolk is een illustratie van de leiding door de Heilige Geest, zoals we dat ook lezen in Romeinen 8:14: “Want allen, die door de Geest geleid worden, zijn zonen van God”.

Concluderend, zowel in 1 Corinthiërs 10:2 als in 1 Corinthiërs 12:13 is de Heilige Geest het instrument.

Het is de Heilige Geest die ons doopt tot het lichaam van Christus. Bij de belofte van de Vader is de Heilige Geest echter niet het instrument, maar de Heer Zelf: “... **Hij**, die na mij komt ... **die zal dopen met de Heilige Geest en met vuur**” (Matt. 3:11). Johannes de Doper getuigde dat het de Heer Zelf was die doopte met de Heilige Geest. In Johannes 3:13 lezen we dat de Heer door [Gr. *hupo* (ὑπο)] Johannes werd gedoopt. Hieruit zien we zowel het voorzetsel *hupo* (ὑπο), als het voorzetsel *eis* (εἰς) gebruikt kunnen worden om de doper aan te geven. Het voorzetsel *hupo* betekent ‘onder’. Het verwijst dan meer naar de doper in de zin van ‘door toedoen van’, terwijl bij het voorzetsel *eis* meer het instrument benadrukt. Ook de Heer Zelf getuigde dat Hij de doper is met de Heilige Geest:

“En zie, **Ik** doe de belofte van de Vader op u komen ...” (Luc. 24:49). Hieruit zien we dat de belofte van de Vader niet synoniem is met de doop door de Heilige Geest in het lichaam van Christus.

Het diepere leven in Handelingen

Onze Heer bad in Johannes 17:20,21: *“En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor hen, die door hun woord in Mij geloven, opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.”*

Het boek Handelingen beschrijft de jonge kerk in haar onvolwassenheid. Zij was nog niet klaar voor de volheid van de openbaring die Paulus gaf door Galaten 2:20. De volheid was verborgen in de evangeliën, maar de eerste stap was hoe het huis binnen te gaan. Het zijn wedergeboren mensen die in het huis behoren en het is de doop in de Geest die kracht geeft en anderen overtuigt wedergeboren te worden. De doop in de Heilige Geest is een uitwendige zegen, namelijk de Geest die “op” ons komt:

“En zie, Ik doe de belofte van mijn Vaders OP U komen. Maar gij moet in de stad blijven, totdat gij bekleed wordt met kracht uit den hoge” (Lukas 24:49).

De doop in de Geest en de gaven van de Geest, die we in Handelingen zien, zijn van groot belang voor de gemeente van Christus. Echter, het Nieuwe Testament eindigt niet met het boek Handelingen, want er is een voortschrijdende openbaring nodig om tot de volheid van Christus te komen (Col. 2:9,10). De hoogste openbaring is dat God alles in allen zal zijn en dat stelt Johannes 17:20,21 zo centraal. Johannes 17:20,21 is in Handelingen niet aan de orde, maar vertegenwoordigt een waarheid die de kerk zelfs na 2000 jaar nog maar mondjesmaat begint te zien. De meeste christenen zien hun ware identiteit in de geest niet en worden vaak op het verkeerde been gezet door de leer dat onze identiteit in onze ziel ligt en het vlees in de gelovige zondig is. Het vlees is echter niet zondig. Het vlees is zwak en sterfelijk (niet zondig) en zo heeft God dat gewild, opdat Zijn kracht zich ten volle openbaart. Wij hebben hetzelfde vlees als Christus. Wij hebben een verlorene geest en daarom zijn wij in de geest net zo één met Hem als Hij met de Vader (Joh. 10:30; 17:21). Naar ziel en lichaam had Hij door Maria hetzelfde vlees als wij. Daarom zegt Johannes ook dat zoals Hij in de wereld was, wij ook zijn (1 Joh. 4:17b). Er zijn natuurlijk verschillen. Hij is de Schepper en wij het schepsel en Hij heeft nooit gezondigd. Maar wij hoeven ook niet te zondigen en daarom is het zaak dat wij het onderscheid tussen ziel en geest zien en weten dat we één geest met Hem zijn (1 Cor. 6:17). Het is een kwestie van zich toenemend geworteld weten. Maar zolang we het vlees nog zien als zondig in ons leven, komen we daar niet uit. Maar dit speelt in Handelingen niet, want de gemeente is daar druk met evangelisatie en de vervolging die daar mee gepaard gaat. Dat is een goede zaak en kenmerkt de jonge kerk.

Een ander aspect in Handelingen is de overgang van het Oude Verbond naar het Nieuwe Verbond. Handelingen laat een toenemend bewustzijn zien hoe het christelijke geloof zich kon uitbreiden zonder gehinderd te worden door het jodendom. De voornaamste tegenstander was Saul van Tarsis die aanwezig was bij de dood van Stefanus. Het boek Handelingen en de bekering van Saul is daarom een geweldige springplank naar de brieven van Paulus, waarin hij belijdt de grootste onder de zondaren te zijn, omdat hij de gemeente van Christus heeft vervolgd.

De overgang van het Oude Verbond naar het Nieuwe Verbond gaat gepaard met de vraag “Kunnen de heidenen behouden worden?” Petrus worstelde met zijn visioen van het laken vol onreine dieren en de ontmoeting met Cornelius die daarop volgde (Hand. 10). Later getuigde Petrus in Jeruzalem:

“En toen ik begonnen was te spreken, viel de Heilige Geest op hen, evenals in het begin ook op ons. En ik herinnerde mij het woord van de Heer, hoe Hij zei: Johannes doopte wel met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden. Indien nu God hun op volkomen gelijke wijze als ons de gave heeft gegeven op het geloof in de Here Jezus Christus, hoe zou ik dan bij machte geweest zijn God tegen te houden? En toen zij dit gehoord hadden, kwamen zij tot rust en verheerlijkten God, zeggende: Zo heeft dan God ook de heidenen de bekering ten leven geschonken” (Hand. 11:15-18).

Het zou een andere apostel zijn, niet Petrus, die niet persoonlijk met Jezus had gewandeld, om het evangelie aan de heidenen te verkondigen. Handelingen laat dan ook het begin zien van Paulus, zijn bekering, zijn uitleg van de Schriften die van Christus getuigden, zijn reizen, en zijn uiteindelijke verblijf in Rome. In de *Apostolische Vaders* (de verzameling van tien invloedrijke vroegste geschriften buiten de Bijbel uit de post-apostolische periode), zien we een aanwijzing dat hij later mogelijk is doorgereisd naar Spanje om het evangelie te verkondigen. We weten het niet zeker. Wel heeft het boek Handelingen een open einde en kunnen wij deel zijn van het wereldwijde werk om door de doop in de Geest het evangelie tot het einde van de wereld te brengen.

De strijd met de Joden om de wet te houden, blijft een strijd in Handelingen. Dit zien we duidelijk in Paulus brief aan de Galaten. De gemeenten in Galatië waren gelovigen uit de heidenen (vgl. Gal. 4:8). Paulus had hen het evangelie verkondigd. Zij waren tot geloof gekomen en hadden zich laten dopen (vgl. Gal. 3:27). Hierna waren er echter Joodse christenen gekomen die vertelden dat Paulus een verkeerde leer had verkondigd. Zij ontkenden zelfs zijn apostelschap, omdat hij niet een van de twaalfen was geweest. Deze mensen leerden dat de gemeenten moesten leven naar de Joodse wetten van de Tora. Dit markeerde een grote crisis in het jonge christendom, want deze verbinding met de wet van Mozes ondermijnde de essentie van het evangelie. De Galaten hadden hun vrijheid in Christus ingeruild voor het slavenjuk van godsdienstige naleving (4:10), besnijdenis (5:2; 6:12) en het naleven van de geboden van het Oude Verbond (3:2; 4:21). Hiermee werd het christelijke geloof een uitdrukking van het Jodendom waarin Christus werd ingebed in een aards systeem van regels en geboden. Paulus had echter door openbaring gezien dat het Jodendom slechts een schaduw was van de Christus die komen zou. De offers, het altaar, de feesten, ja heel het geestelijke systeem onder het Oude Verbond, was in Hem. Daarom houdt een christen geen sabbat, want Christus Zelf is onze rust, onze sabbat (Col. 2:16,17). Het was Paulus die door God werd gebruikt om de volgende stap in de nieuwtestamentische openbaring te nemen:

“Maar de Here zei tot hem: Ga, want deze is Mij een uitverkoren werktuig om mijn naam te brengen voor heidenen en koningen en de kinderen van Israël; want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet ter wille van mijn naam” (Hand. 9:15,16).

Het verborgen juweel in Handelingen 3:22-23

“Mozes toch heeft gezegd: De Here God zal u een profeet doen opstaan uit uw broeders, gelijk mij: naar hem zult gij horen in alles wat hij tot u spreken zal; en het zal geschieden, dat alle ziel, die naar deze profeet niet hoort, uit het volk zal worden uitgeroeid” (Hand. 3:22,33).

Dit Schriftgedeelte is een citaat uit Deuteronomium 18:15-16. Deze profeet, zoals Mozes, was natuurlijk de Here Jezus.

Petrus had de Joden aangespoord om in Christus te geloven, maar zij beschouwden dit als een “afval van Mozes”, waarvan Paulus ook werd beschuldigd: *“... nu heeft men hun van u verteld, dat gij alle Joden onder de heidenen afval van Mozes leert, door te zeggen, dat zij hun kinderen niet behoeven te besnijden, noch naar de gebruiken te leven” (Hand. 21:21).*

Lukas benadrukt de waarheid dat Christus een profeet is zoals Mozes — zelfs groter! — door Deuteronomium 18 opnieuw te citeren:

“Deze heeft hen uitgeleid onder het verrichten van wonderen en tekenen in het land Egypte, in de Rode zee en in de woestijn, veertig jaren lang. Dit is die Mozes, die tot de kinderen van Israël gezegd heeft: Een profeet gelijk mij zal God u uit uw broeders doen opstaan” (Hand. 7:36,37).

Christus was, zoals Mozes, wetgever, redder en voorbidder. Beiden, Mozes en Christus, waren heer van hun huis, het huis van Mozes en het huis van Christus. Beiden waren trouw in heel hun huis, maar het huis van Christus is van grotere heerlijkheid (Hebr. 3:1-6).

Het huis van Mozes is een type van het huis van Christus, en wat als een afval van Mozes werd beschouwd, was in feite een springplank naar verdere openbaring. Het Oude Verbond is nooit bedoeld om bij het “oude” te blijven noch is het Nieuwe Verbond een hernieuwde verplichting om de wet van Mozes te houden. Christus is een profeet zoals Mozes, waarmee gezegd wordt dat alles waar het Oude Verbond voor staat, zijn vervulling vindt in het Nieuwe Verbond.

Uit Handelingen 3:22-23 zien we dus een verdere progressie in het Nieuwe Testament. De Jood heeft geen verontschuldiging, want de wet van Mozes gebiedt naar deze profeet zoals hij te luisteren. Wie niet naar Hem luistert, zal uitgeroeid worden. Dat zijn zware woorden, maar Christus is dan ook de Zoon van God en Hij is HET LICHT van de wereld. Deze man is, zoals Mozes, de Getuige voor de volkeren, waarvan Jesaja sprak:

“Zie, Ik heb Hem gegeven als Getuige voor de volken, als Vorst en Gebieder voor de volken. Zie, U zult een volk roepen dat U niet kende, en het volk dat U niet kende, zal naar U toe snellen, omwille van de Here, uw God, voor de Heilige van Israël, want Hij heeft U verheerlijkt. Zoek de Here terwijl Hij te vinden is, roep Hem aan terwijl Hij nabij is” (Jes. 55:4-6 HSV).

De Here is nu Getuige voor de natiën, voor Jood en Griek, en Hij laat Zich vinden voor ieder die Hem zoekt. Alle verdere schatten in Hem zien we verder uitgestald wanneer we vorderen in het Nieuwe Testament.

Studievragen

1. Welke plaats neemt de Handelingen van de Apostelen in het Nieuwe Testament in?
2. Welk aspect van de Heilige Geest speelt daar een prominente rol?
3. Noem de twee bedieningen van de Heilige Geest.
4. Wat is het startpunt van de wedergeboorte in het Nieuwe Testament?
5. Waarom was het jodendom een bedreiging voor het leven in Christus?
6. Waarom is Handelingen 3:22,23 zo'n juweel?
7. De Handelingen van de Apostelen heeft een open einde. Wat zou in dat open einde over jou geschreven kunnen worden?